

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Bérmintelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság” az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában van, hová hirdetések előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Table with columns: Helyben, Vidéken, Hónap, Félév, Éves. Lists subscription rates for different durations and locations.

Hirdetések díja:

Table with columns: Nyolcvet hasábas posztos, Minden köv. sorozónál, Bélyegdíj külön, Nyilváltó sora. Lists advertising rates.

Függetlenségi dicsőülések.

Budapest, július 15. A nagy szerencsétlenség megtörtént. Svajjon kellett nekik Veszprém? Kopácsy is elénekelté az ő független elvtársai előtt: „Mindnyájan így jártok, én vagyok példátok!” Pedig lenn volt korteskedni majd az egész függetlenpárti országgyűlés. Még a vásárt is fel akarták függeszteni függetlenségük érdekében; de hát halál ellen nincs orvosság!

Es most nagy a panasz a veszprémi alispánra, amiért hogy rendet tartani merészkedik s nem számít arra, hogy Ugron Gábor még személyesen is elmehet a belügyminiszterrel meginterveolva a veszprémi pücs érdekében, megvárva a belügyminiszterrel, hogy ezen nagy megalázkodás által meg lesz hatva. Nagy elbizakodottság ugyan Ugron urtól, de a Polonyi szávaival élve: „Ugron urtól ezt már megszoktuk.”

Kár volt pedig megakadályozni azt az érdekes vásári előadást (melyet a világrét sem akarok komédiának nevezni), amennyiben a szegény ember nem mindig láthat ilyet ingyen pénzért, mert hát könnyű a polgármester és alispán urnak, kik ha meg- unják magukat, hát a mai világban Budapest már nincs messze s ott az Orfeum, az állatkert és benne a cirkusz, ahol tigriseket és oroszlanokat táncoltatnak. Ez mind megláthatja az, akinek pénze van; de mikor egy csapat tigris önkéntes előadásra utazik le a vásárra, s ott minden antré nélkül csupa tiszta hommentési, ergo jótékonyági czélből vállalkozik arra, hogy a vásárt mulattassa, hát szabad államban talán csak szabad a vásár: és a függetlenpárti portéka kótyavetyélése. Sőt még dobos is adni kellett volna melléjük, mert e nélkül az instrumentum nélkül nagyon is komolyan veszi ki magát az ilyen dolog. Amde a nagy szerencsétlenség most már megtörtént. Hunria gyászba borul, Polonyi a háttérbe, s mert Ugronnak csak ez kellett, ismét ő lép az előtérbe.

Nagy esze van a függetlenségi pártban annak, aki be bírta látni, hogy Ugron Gábornak mi sebzi a szívet olyan nagyon. Az ország ugyan belátta már ezt nagyon régen, de a függetlenségi párt nem akarta elhinni az országnak. Mert sajtószerű az, hogy mindig a férj jön legkésőbb, felesége titkára. Most azonban, mint

a jelek mutatják, a függetlenségi párt szeme is kinyílt, s látni kezdi, hogy két dudás nem igen fér meg egy csárdában. Nézd! — mondak Polonyinak, a „Dezso hósi önfeláldozása királyáért” című képre mutatva: „Értesz? — Nem ugyan a királyért, ami 49-nek úgy sincs, hanem a pártért!... És a Polonyi szeméből kicsordultak a könnyek: „Értem! És el, az irodába, a dícsőség babérai helyett perköltséget aratni.

Valahogy így kell lenni a dolognak, mert most híret sem hallani Polonyinak, Ugron szabadon ragyog, szabadon tündöklök és bejelenti Európának egy nappal előtte ama nagy tényt, hogy: „Az országgyűlési 48- és 49-es párt elnöksége nevében Ugron Gábor alelnök személyesen fogja sürgetni Szapáry Gyula gróf miniszterelnök és belügyminiszternél a veszprémi választási erőszakoskodás erélyes megtorlását.”

Ez kellett neki! Nem tétellezünk föl a függetlenségi pártól annyit tapintatot: „Engedjék őt brillirozni és a haza meg lesz mentve!” Annál kevésbé tétellezünk föl ennyionmegtadást Polonyitól. Igaz ugyan, hogy mindez még csak feltevés, de ha a jelek nem csalnak, a feltevésnek alapja van. Persze, hogy nem lehet jót állni Polonyirol sem, hogy a la Milán, meg- unván a szerény visszavonulást, egyszer csak megjelen a tribünön és követelni fogja a maga részét; most azonban, amióta Ugron ragyogtatja magát a láthatáron, azóta Polonyi hallgatásával tűntet.

Hanem Kopácsy névze ez a versengés egészen mindegy lehet, mert ő tökéletesen megbukott. Lehet, hogy ha Pázmány segítségére nem siet, akkor talán nem bukik meg, de ez a pártalakító szerencsétlen flótás rendszer az utolsó kenetelt szokott megjeleníteni. Requiescat in pace! G. B.

Az erdélyrezi kongrua rendezése tárgyában a Kolozsvár a következőket jelenti: Az erdélyi róm. kath. egyházakban tudvalevőleg a papok és tanítók díjazása a legkisebb mértékben sem felel meg az igényeknek, az egyházkerület ez állapotot a hívek áldozatkészségének igénybe- vevésével akar segíteni. A kongrua-bizottság megkezdte működését. A bizottság tegnap gyűlést tartott. Javasolja a hívek önmegadóztatását. Ebből egy egyházi és iskolai pénzalap létesíttetését s felezet- nének belőle a lelkesek fizetése s a gim- náziumi és iskolai tanárok, tanítók fizet-

seinek megjavítása. E javaslat az igazgató- tanács elé terjesztetik. Az illetéktelen keresztelések ügyében a Magyar Allam az Unita Catholica-ból a következő sorokat veszi át: „A vallási kérdés Magyarországon. A biborosok kongregációja foglalkozott a Csáky minisz- ter által a vegyes házasságokból származó gyermekek anyakönyvezetésére vonat- kozó rendelet által okozott fordulattal s már meghozta határozatát, melyet ő szent- sége már jóváhagyott s mely a biboros- primással közöltetni fog. Ö szentsége re- ményli, hogy az uralkodó vallásos ér- zület nem engedi, hogy a magyar klerus által felhozott érvek figyelmen kívül ha- gyassanak.”

A helyzet.

Bécs, július 15. Ausztriában a belpolitikai helyzet napról-napra rosszabb lesz. Egyre me- részebben emeli fel az ifjú-cseh chau- vinizmus, egyre vakmerőbb csapásokat in- téz a német-cseh kiegyezés, ezen, magá- nak Ö Felsőlegének indítványozására kez- delt s az osztrák állam boldogulására is- méltelen elengedhetlenné nyilvánítt kibékülési mű ellen. Az ő-csehek pedig, kik épp oly buzgógn vettek részt a Bécs- ben folyt kiegyezési tárgyalásokon, mint a német-csehek bizalmi férfiai s a legün- nepélyesebben magukra vállalták a köte- lezettséget, hogy a kölcsönös megállapo- dásoknak honfitársaiknál érvényt szerez- nek, az ő-csehek elvesztették meggyőző- désük bátorságát, s hogy nem lettek vala- mennyien hűtlenné a zászlóhoz, igazi csoda; egy tekintélyes rész azonban mégis dezertált, a többiek felélemlőt bé- nán, engedik az ifjú-csehek tetszésük szerint dühöngeni a békemű ellen s tőrük, hogy a cseh nép előt befektetésük, elfo- gadhatlannak bélyegezzék.

De mégis hamisan számítanak a cse- hek. Ö Felsőge a nemzetiségit tulzást csak ama határig tűri, által az egész állam ér- deke veszélyeztetetnek látszani kezdőllik. A császár Ausztria boldogulására nélkü- lözhetlenné nyilváníttotta a kiegyezést; a kiegyezést keresztül kell vinni, a Taaffe- kabinetnek, ha ez képes rá, egy másik miniszterletnek, ha a jelenleg kormányon levő teheterlenné bizonyulna. És a jelen idő teljes érkezést enged az ily cselek- véésre.

A külpolitikai helyzet lényegesen ja- vult az utóbbi napokban. Szerbia a leg- nagyobb erőmegfeszítést követi el, hogy bizalmat ébresszen bennünk a már any- nyiszor megfogadott loyaltitása iránt s Garasaniu bátor fellépése, a progresszisták újra belépése a politikai arénába, valóság- gal fog gondoskodni arról, hogy a radi-

kálisoknak irántunk való említett őszinte- sége tényekben nyilvánuljon.

A bolgár-ügy is tisztul. A magas porta elhatározta, hogy Stransky ur fá- mózus jegyzékét meg nem történtnek ta- kinti, és Szófiában semmit sem fognak tenni, ami felírisszithetné az emlékezőst e gyermekesnyre.

Ami Ferdinánd fejedelmet illeti, karls- badi kurájának rendszeres befejezése után ismét vissza fog térni fogadott hazájába, hol a szerencsétlen Panicza kivégeztése nem hagyott maga után valami nagy iz- gatottságot a kedélyekben s ma már tö- kéletesen feladva van.

Legújabb posta.

— A császár utazása. A Nordd. Allg. Ztg. kijelenti, hogy teljesen alaptalan a lapok azon hire, mintha a német császár azért rövidítette volna meg északvidéki utazását, mert a birodalmi kancellár a politikai eseményekre való utalással kérte volna, hogy mielőbb visszatérjen. Az utazási programm — úgy mond a lap — az elinduláskor uralkodott rossz időjárás miatt előállott idővesztésség következtében szen- vedett némi jelentéktelen változást, mely politikai okokkal azonban összefüggésben nincs.

— Konfliktus Szerbiával. A szerb kor- mány az Ausztria-Magyarországból beho- zott élelmi cikkekkel rendkívül magas vámmal sújtotta. Ennek következtében a szerbországi kertészek és földművesek, kik Belgrád piacztá eddig a napi szükséglet- tel ellátták, képtelenek ott élelmi cikkei- ket eladni s ezáltal legjobb keresetforrá- suktól meg vannak fosztva. A Branik fel- hívja rájuk a kormány figyelmét.

— Bulgária. A bolgár jegyzőket ille- tőleg, mely a fejedelem elismeréséről szól, Konstantinápolyból érkező hírek igen kel- vezők és a legjobb benyomást tettek a kö- zönség körében. Mukurow hadügyminisz- ter, ki egy idő óta betegeskedik, Bécsbe megy, hogy az orvosokkal tanácskozzék. Tavalléte idejére Petrow ezredes viszi az ügyeket.

— Milán király végkielégítése. A ha- ladópárti Mali list és a szabadlevű Srpska Nezavisnost jelentik, hogy Milán király felhatalmazása alapján hazugságoknak deklarálhatják néhány szerb lap ama hi- reit, melyek szerint Milán király felmíllo- frank végkielégítéssel kész lett volna el- hagyni Szerbiát.

— Nemetszági hírek. A „Neueste Nachrichten” jelenti, hogy Caprivi birod- almi kancellár az ősz kezdetén Mün- chenbe utazik, a müncheni udvar látoga- tására. Valószínű, hogy más német kor- mányoknál is be fog mutatkozni. Ugyanaz a lap jelenti, hogy Alfonz bajor herceg eljegyezte Luiza hercegnőt, Alançon herceg leányát.

A magyar főhercegnő násza.

Bő távirataink már ismertették Margit főhercegnőnek Budán tartott nászünne- pélyét.

Távirataink kiegészítésül adjuk szó szerint Simor herceggel primásnak az ara- párhoz intézett szép beszédét, mely a kö- vetkező:

„Ö Felsőge legmagasabb beleegyezé- sével áll előtünk e fenséges jegyes-pár, herceg Thurn-Taxis Albert és császári és királyi főhercegnő Margit ő fensége, hogy Isten rendelése szerint a házasság szentségének felvétele által egymásnak az egész életre hűséget esküdjének.

Magyar nyelven történik az esketés, mert a vőlegény ő hercegsége, amint je- gyesét megismerte, iránta való tisztelet- ből, de hiszem, ezen érles hazánk iránt való vonzalomból is megtanulta a magyar nyelvet.

Isten színe előtt köttetik a házasság, mert Isten maga szerezte azt, ő vezette az első nőt az első férfi karjaiba, ő volt az első házasságnál a paradicsomban a tanu és násznagy és a két házasulandó szíve hártájára volt írva a házassági szerződés.

De mióta a bűnbeesés után az em- beri gyarlóság a házasságot magasztos czéljaiból kiforgatta, a Megváltó azt is- mét visszaadta eredeti rendeltetésének és szentség rangjára emelék.

A házasság tehát szentség, melyben Isten a jegyeseknek kegyelmét adja, hogy a házassággal járó kötelemeket pontosan teljesíthessék.

A házasság megáldását megelőzi a jeggyűrű megszentelése.

Mi ezen gyűrű? Önmagában nem ér többet, mint a fém, melyből készült; de végtelen sokat ér, ha személyre vesszük jelentőségét. A nemzeti zászló is önma- gában nem ér többet, mint amennyit azon vázason ér, melyből áll. És mégis ez jel- képezi egy egész nemzet százados hagyom- anyait, szeretetét és lelkesedését.

A gyűrű kerak, nincsen vége. Eppen így hercegséged és fenséged szeretete- nek sem szabad végének lenni. Örökké kell tartania.

A gyűrű aranyból van s az arany jel- képezi a tisztaságot. Tisztának kell lennie a szeretetnek is.

Szalézi Szt. Ferencz a szeretetet pe- helyhez hasonlítja: a pehely könnyen repül a magasba, de amint egy csepp víz éri, leessik és a föld saráéhoz tapad.

Ilyen tiszta legyen hercegséged és fenséged szeretete is és nem kételkedem benne, erős, szent a hitem, hogy így is lesz, hogy teljesedik fenségek házassá-

AZ „ARADI KÖZLÖNY” TÁRCZÁJA.

Julius 17.

A lélek problémái

(Kivonat Flammarion C. „Urania” című művéből.) — Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. — Vásárhelyi Jankától.

Mi lesz belőlünk? Ha tökéletesen meghalunk, úgy miféle esetlen komédia ez az élet a maga küzdelmeivel és remé- nyeivel? Ha halhatatlanok vagyunk, úgy mit fogunk művelni a végtelen örökkévalóság- gon át? Hol leszünk mátol számított száz év múlva? Hol lesznek a föld összes je- lenlegi lakói és az összes világok lakói? Meghalni örökre, mindenkorra, miután nem léteztünk tovább egy pillanatnál: mily neveltséges! Nem érne-e százszor többet meg se születni? De hogyha az a rendeltetésünk, hogy örökké éljünk, a nélkül, hogy valaha megváltoztathatnók ezt a végzetet, mely magával ragad ben- nünket, míg mi folytonosan a vég nélküli örökkévalóságot látjuk magunk előtt: miként viseljük el ily rendeltetés terhét? Mi sors vár reánk? Ha valamikor befé- radtunk a létezésbe, meg van-e nekünk tiltva, hogy menekedjünk tőle? Tiltva van-e végét vetni? Még megbecsülhetatlanabb kegyetlen- ség az egy napi életnél, amely elenyé- szik, miként egy rovar röpülése az al- kony úd levegőjében. Mi végül születünk tehát? Hogy a bizonytalanság miatt szenvedjünk? Hogy alapos kutatásaink végén egyetlen remé-

nyünket se lássuk főmaradni? Hogyha nem gondolkodunk, akkor hűltyék mód- jára, ha pedig gondolkodunk, akkor bol- londok módjára éljünk? Aztán egy „jó- ságos istenről” beszélnek nekünk! Vannak vallások és papok; de az emberiség nem egyé, mint a család és családok két nemzetsége. A vallás annyit ér, mint a haza, és a pap annyit, mint a katona. Az összes nemzetek tetőtől talpig fel vannak egyverkezve, hogy eszevesztettül meggyilkolják egymást. Eh! ez a leg- okosabb, amit tehetnek; ez a legméltóbb hála, melyet a természet iránt tanusithat- nak azért a kellelten ajándékért, hogy a világra juttatta őket. De ismét mindez mit használ, ha halhatatlanok vagyunk? Valóban két- ségbeesztő, hogy az emberi nem hivatását nem bírjuk kimagyarázni. Féljük és óhajtnak a halált, és azt sem tudjuk, hogy tulajdonképpen mi a z, mert a köteley bizonytalanságai borzasztóbbak, mint ha tudnók, hogy halálunk alkalmával töké- letesen megsemmisülünk. A haláltól való félelem föltétlenül agyvérmek látszik, ha meggondoljuk, hogy csak két föltevés lehetséges. Midőn este elalszunk, megeshetik, hogy másnap nem ébredünk fel többé, és ez az eszme, ha rágondolunk is, mégse gátol bennün- ket abban, hogy elaludjunk. Ennél fogva először: vagy minden végot ér az élettel s azután sehogyz és sehol sem ébredünk fel többé; ebben az esetben csak álomról van szó, amely ránk névze örökké fog tartani, anélkül, hogy tudomást vehetnők róla. Vagy pe- dig, másodsor: a lélek túlélvén a testet, fel fogunk ébredni egyébut, hogy mü-

ködésünket folytassuk. Ez esetben az ób- redéstől sincs mit tartanunk, sőt inkább elővölőnek kell lennie annak, mivel a természetben minden lénynek és minden teremtettségnek megvan a létezési joga, s a legparányibb lény éppen úgy, mint a legnagyobb, képességeinek gyakorlásá- ban találja boldogságát. Megcáfoltatlan történelmi és tudom- ányszerű tény, hogy az összes századok- ban, valamennyi nemzetnél és a legkü- lönbözőbb vallási külsőségek alatt, a halhatatlanság eszméje az emberi öntu- dat mélyében megváltozhatatlannul gyö- kerizik és él. A nevelés ezer alakot adott neki, de magát az eszmét nem ő találta föl. Ez a kiirhatatlan gondolat önmá- gától létezik. Minden emberi lény világrajövetelekor többé-kevésbé a homályos alakban magával hozza ezt a benső érzést, ezt a vágyat, ezt a re- ményiséget. Valamennyien tudjuk, hogy meg fogunk halni, de nem hiszszük. Eh! hogyan is hinnők? Hogyan is bírnók meg- érteni a halált, mely pedig nem egyé, mint átmenet az ismert állapotból az isme- retlenbe, a láthatóból a láthatatlanba? Hogy a lélek miút erő létezik, az minden kétséget kizár. Hogy a lélek a szervező agyvelő atomjával ugyanegy, azt meg- engedjük. Hogy a lélek ennél fogva a test feloszlását túléli, azt értjük. De mi lesz belőle? Hová száll? Az összes földkerekségen minden má- sodperczben egy emberi lény hal meg; úgy napra tehát 86,400, egy évre körül- belül 31 millió esik, s így egy századra 30 millió rdnál több holtttest adatott át az anyaföldnek és adatott át az álta-

lános körforgásnak különböző vegyi ter- mekek: viz, gáz, pára stb. alakjában. Ha tekintetbe vesszük, hogy visszamenve az emberiség történetében, mindig ritkább népséggel találkozunk, úgy azt találjuk, hogy tizezer év óta legalább kéts- száz és milliárd emberi test alkot- tatott a föld és a légkör által táplálkozás és lélegzés folytán és ugyanannyi került vissza a földbe. A légeny, könnyű és szénsav- részecskéik, melyekből ezek a testek állot- tak, visszarajuttták a földet, mely őket is- mélt gyászajuttatta a légkörbe. Igen, ez a föld, amelyet mi lakunk, részben abból a sok milliárd agyvelőből alakult, amely gondolkodott, abból a sok milliárd szervezetről, amely élt. Öseink fölött járunk, valamint utóaink mi fölöt- tünk fognak járni. A gondolkodók homlo- kai; a szemek, melyek néztek, mosolyog- tak, sirtak; a szájak, melyek szerelemről és boldogságról daloltak; a rózsasajkak és a márvány-keblek, a munkások karjai, a harczosok izmai, a legyőzöttek vére, a gyermekek és aggok, a jók és gonoszak, a szegények és gazdagok, minden ami élt, minden ami gondolkodott: ugyanabban a földben nyugszik. Nehéz dolog lenne ma csak egy lépést is tenni bolygónk anélkül, hogy holtak maradványaira ne lépünk; nehéz dolog lenne enni és inni anélkül, hogy újra gyomrunkba ne fogadnók azt, amit már milliomszor ettek és ittak; nehéz dolog lenne léteznet venni anélkül, hogy ne a halottak lehelletté szívúok tudnókbe. A testek alkotó elemei, melyek a termé- szettől vétettek, visszakerülnek a termé- szetbe, és mindenikünk oly parányokat

hord magában, melyek egykoron más testekéi voltak. De hát csak ebből áll az egész emberi lét? Nem hagyott volna maga után semmi nevesebbet, nagyobbbat, szel- lemibbet? Hogy halála pillanatában az ember nem adna át a világotytemnek egyebet, mint 60 vagy 80 kilo hust és csontot, amely fölözásnak fog indulni és vissza fog térni az elemek közé? Hogy a lélek, mely bennünket éltet, nem marad meg éppúgy, mint minden légeny, szényen vagy vasrészecke? És hogy valamennyi lélek, amely valaha élt, nem létezik örökké? Nem áll jogunkban azt állítani, hogy az ember csupán anyagi elemekből van megalkotva, és hogy a gondolkozási ké- pesség csupán szervezeti sajátás. Sőt el- lenkezőleg; nagyon nyomos okaink van- nak az ő fölitélezni, hogy a lélek egyéni lény, és hogy ez az, ami a részecsek föl- lott uralkodik, és ami a testnek élő alak- ját szervezi. Hová lesznek azok a láthatatlan és tapinthatatlan részecsek, amelyek az élet- ben testünk képeztek? Új testek alkak- réseit fogják képezni. Hova lesznek az éppúgy láthatatlan és tapinthatatlan lel- kek? Azt hihetnők, hogy ezek is újra hussá válnak új szervezetekben, mind- egyik természetéhez, képességeihez, ren- deltetéséhez képest válik azzá. A lélek a pszichikai világhoz tartozik. Kétségtelen, hogy a föllön még megszá- mláthatatlan lomha, durva, az anyagiságból állg kivetközött, az értelmi vilóságot fel fogni képtelen lélek van. De viszont vannak mások, amelyek a pszichikai vagy szellemi világ buvárlásában, megfigyelé-

gában, amit a szent irás Izsák és Rebe-
káról mond, hogy rövidnek, napoknak
látszótt nekik az évek a szeretet nagy-
sága miatt.

Az ég áldása szálljon a fenséges je-
gyes-párra és teljedjék rajta a Szentlé-
lek szava, melyet a koronás próféta ál-
tal mondott: Boldogok, kik az Istent fé-
lik; feleség, mint a termékeny szőlő
házának falai mellett, gyermekeid, mint
az olajfák csemetái asztalod körül.

A nászlakoma.

A villásreggeli (dejeuner dinatoire),
mely két órák az első emeleti nagy
étteremben pazarul díszített hosszukás
asztalnál folyt le, 24 terítéktől. Az
asztal egyik hosszoldalának közepénél
József főherceg és Klótild főhercegnő
ültek; a főhercegnő mellett jobbra Ottó
főherceg, Simor hercegné, Mária
Dorottya főhercegnő, Szapáry gróf mi-
niszterelnök, Császka püspök, — József
főhercegtől balra pedig Klementina her-
cegnő, Hohenzollern Frigyes herceg,
József Ágost főherceg, Klueus-Héderváry
horvát báró, Ráth főpolgármester foglalt
helyet. Az asztal másik hosszoldalán
középen, a menyasszony szüleivel
szemben, az ifjú pár ült; Albert herceg-
től balra: Rainer főherceg, Hohenzollern
hercegnő, Coburg Fülöp herceg, Feury
báró ezredes, László főherceg; Margit
főhercegnőtől jobbra: Ferencz Salvator
főherceg, Coburg Luiza hercegnő, Thurn-
Taxis Egon herceg, Tisza Lajos gróf,
Steiner püspök. A pezsgős üvegek föl-
bontásánál Simor bibornok-hercegné
pozarat emelt az új pár egyszerege.

Egy másik asztalnál (a 2. emeleten)
a következők ültek: de Vaux báró altá-
bornagy, Forinjak Gyula altábornagy,
Schreckenstein b. őrnagy udv. marsall,
Baumbach báró udvarhölgy, Falken-
hausen b. kapitány, Schultes hadnagy,
Beckedorff Rudolf udv. marsall, Pach
báró, Döry főhadnagy Koburg herceg
kisérétében, Sernage gr. Koburg her-
cegnő kíséretében, gr. Starhemberg Ernő
főhadnagy, Lederer b. főhadnagy, Aretin
b., Bonn elnök, Álgya, Dobiecky és
Matyusovszky századosok, Holdházy János
apát, Holdházy Maria nevelőnő,
Sztáry Sz. grófnő, Sztáry Margit grófnő
Margit főhercegnő kíséretében, Ju-
hász alezredes, Köppl és Malatin tanárok,
Maszlagy apát és Nyáry báró főudvar-
mester, ki az asztalfőnél foglalt helyet.

Bucuszás a főhercegi palotában.

Margit főhercegnő, férje Thurn Taxis
Albert hg., valamint Klótild főhercegnő
s leánya Mária Dorottya főhercegnő, va-
lamint a kis főhercegek, a saját lakos-
tályaikban levették díszes nászruhájukat,
s az elutazáshoz öltözödködtek át.
Ugyancsak az átöltözködés czéljából
kereste fel lakostályát Koburg Klemen-
tina hercegnő.

Este hét óra után már mindannyian
a kis szalonban voltak ismét, hol érzé-
kony bucsuzás vette kezdetét.
Az egész család ezuttal volt először
a menyegző után szorosán véve „egymás
között”.

A fiatal párnak először is Koburg
Klementina hercegnőtől kellett bucsuz-

nia. A bucsuzás igen soká tartott, s nem-
sak az agg hercegnő s a Thurn-Taxisa
hercegi pár, hanem a környezet is köny-
velt szemekkel állott.

Koburg Klementina hercegnő külön-
ben egyvált családijával mindaddig, míg
ez a palotából távozott, hogy a központi
pályaudvarba hajtsa, s az új pár el-
utazása előtt egy a hercegnőt, mint a
herceget ismételtlen átkarolta és meg-
csókolta.

A Koburg hercegi pártól is érke-
nyen bucsuzott el az ifjú pár. Margit
hercegnő nyakába borult Koburg Luiza
hercegnőnek, akivel fölöttébb rokonszen-
vett, s könnyes szemekkel hosszasan
csókolta őt.

A Hohenzollern-Sigmaringen hercegi
pár is alig tudott elválni Thurn-Taxis
hercegtől és szép fiatal nejétől. Ismételt-
ten átkarolták, ismételtlen megcsókolták
egymást, s mintegy vigasztalólag mon-
dották:

— Vizionlátásra Regensburgban.
Rainer főhercegtől és Ferencz Sal-
vator főhercegtől inkább „katonásan”
bucsztak el. Hasonlóan Miksa Manó ba-
jor hercegtől és Ottó főhercegtől.

A különvont a roppant szánú kö-
zönség eljenzése közt robbogott el, hogy
a magyar főhercegnőt elvigye új lakhe-
lyére: Regensburgba.

Táviratok.

Nagy Jégeső Temesvárt.

Temesvár, jul. 16. (Saj. tud. táv.) Ma
délután a városban és környékén borzasztó
jégeső volt. A mintegy negyedórán sűrűn
lezuoló galambtojás nagyságu jégdarab-
ok a szőlőket nagyrészt tönkretették,
gyümölcsben, kukoriczában tetemes kárt
okoztak.

Az erdélyi róm. kath. státusból.

Kolozsvár, jul. 16. (Saj. tud. táv.) A
erdélyi róm. katolikus státus világi el-
nöke Jó s i k a Samu báró lemondott.
Utódjául Korniss Viktor és Mikes
Miklós grókokat emelgetik. A választás
szeptemberi gyűlésen lesz, mely valószí-
nűleg Gyulafehérvárt tartatik.

A temesvári szerb püspöki szék.

Ujvidék, jul. 16. (Saj. tud. táv.) Híte-
les hír szerint Karlóczán a szerb püspöki
zsínat szeptember elején megtartatik a
temesvári püspöki szék betöltése végett.
Egyetlen valószínű püspökjelölt R a d i c s
Emil dr.

Francziák veresége Afrikában.

Páris, július 16. (Saj. tud. táv.) A
„Gaulois” azt írja, hogy az Archinard
parancsnoksága alatt álló expedíció-csa-
pat a Segu-Sikaros bevétele után veresé-
get és tetemes veszteséget szenvedett.
Archinard és a francia Senegaló gyar-
mat helyzete állítólag veszélyeztetve van.

Bujtató katonák.

London, július 16. (Saj. tud. táv.) A
gárda-gránátosozred 2-ik zászlóaljának
legénysége ellen az engedelmesség meg-
tagadása miatt indított ügyben kiküldött
vizsgáló bizottság jelentése alapján a
felbujtókat hadi törvényszék elé fogják
állítani.

Naptár.

Július 17. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Elek.
— Protestáns naptár: Elek. — Görög-országi
napár (július 5.): Athanáz. — A nap köel 4 óra
20 perczkor, nyugszik 7 óra 51 perczkor.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órákor 762.2 mm., dél-
után 2 órákor 760.3 mm. Hőmérséklet: reggel 7 órákor
C° +21.9, délután 2 órákor C° +32.3. Szél irányja
és ereje: reggel 7 órákor D.N. 4. délután 2 órákor
DK. 5. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután
többnyire derült. Csapadék az utolsó 24 órában:
0 mm.

Iskolaszéki ülés.

Aradváros iskolaszéke tegnap délután
tartotta a havi rendes ülését, mely most
harmadszor lett összehívva. S a l a c z Gyula

polgármester elnökölte alatt jelen voltak:
Millig József, Szöllős s Károly, Vi-
zer Péter, főt. János Dömjén, Bing
Vilmos, Schuszer Illés dr, ifj. Kris-
tyó János, Abrai Lajos, Brusch
Alajos, Marschall Lajos dr, Fischer
Antal, Avarffy Ferencz, Telesku
György, Heeger Ernő, Barabás Béla
dr, Varjassy József, Rozsnyay
Mátyás, Horváth János, Robitsek
Agoston, Remetei F. Károly, Tiszt
Lajos, Ring Lajos, Boros Vida, Fé-
nyes Dezső, Sallai Béla dr, Tarján-
yi Vilmos, Péterffy Antal, Pollák
Gyula dr és Bonts Aurél jegyző.

A kiállítás elszállásolási bizottsága
kérelmet intézett az iskolaszékhez, hogy
a templom-utcai polg. finiszkolát adja ki el-
szállásolási czélra jul. 20-tól aug. 25-ig.
Millig József e czélra in ább a
templom-utcai leány-, Kossuth-utcai fiú,
és szt.-péterteri vegyes iskolát ajánlja.

Elfogadtatták.
A polgármester előterjeszti, hogy
egyik leányiskola házmesternője rajta-
kapotat, hogy a gyermekek zsebkendőit,
melyeket azok az iskolában felejtettek,
összeszedve, eladogatta. Helyesen találja
kimondani, hogy az iskolák igazgatói kö-
telesek az elveszett tárgyakat számun-
tartani és azokat a gyermekek, a jogos
tulajdonosok közt kiosztani. A tárgy ki-
mosatásáért 2-2 krajczárt szedhet. A
mely tárgynak nem akad gazdája, az Csik
Jánosnak adandó át, a szegény tanulók
részeére való értékesítés végett.

Az indítvány egyhangulag elfogad-
tatván, a polgármester előterjesztést
taz az iránt, hogy a tanítók kö-
zötti áthelyezések léptessenek
életbe a tanügy érdekeiben.

Boros Vida elvileg elfogadja az el-
nöki előterjesztést egy föltétel alatt: ha
iskolaszék régi jogainak fentartásával ezen
áthelyezések nem utólag, hanem előze-
tesen adatnának az iskolaszék tudtára
s ennek jóváhagyásától tétetnének füg-
gővé.

Brusch Alajos hosszabb beszédben
foglalkozik a kérdéssel, s mint szakértő,
állást foglal az előterjesztés ellen, mely-
nek következményei iránt aggályai van-
nak. Végzetesen tartja azt, hogyha a
tanító minden pillanatban ide vagy oda
helyeztetik.

Remetei F. Károly az előterjesztést
igen tüdősnék találja s ezt minden hoz-
zaadás nélkül elfogadja.

Barabás Béla dr szintén helyesnek
tartja az indítványt, de nem zárkozhatik
el annak kijelentésétől sem, hogy a
Brusch Alajos által felhozottakban
sok meggyőző igazság van. Ö részéről az
áthelyezést az iskolaszékre és nem az is-
kolafelügyelőre bízni, s kikötne azt is,
hogy az áthelyezések csak egy bizonyos
meghatározott időben történhetnek.

Varjassy József sokkal fontosabbnak
találja a kérdést, sem hogy afelett most
hevenyében dönteni lehetne. Egy öttagú
bizottságot kér megválasztani, mely be-

hatóan foglalkozva a kérdéssel, javaslatot
tegyen.

Heeger Ernő pártolja Varjassy Jó-
zsef indítványát.

Salacz Gyula az előterjesztés mellett
emel szót. Nem látja szükségét annak,
hogy a dolgot huzzuk-halaszszuk azzal,
hogy egy bizottság javaslatát várjuk. Aki
— úgy mond — ezzel a kérdéssel öt
percz alatt nem tud tisztába jönni, nem
jön vele tisztába öt év alatt sem. Egyen-
kint felel azoknak, kik az indítvány el-
len, vagy annak némi módosítása mel-
lett szólnak. Nagyon helyesnek tartja
azt is, hogy az áthelyezések az iskolafel-
ügyelő által oszkoztossanak és azok
csak utólag hozassanak az iskolaszék tu-
domására. Egyszóval az előterjesztést,
ugy, amit tétetett, elfogadja és elfoga-
dárra ajánlja.

Boros Vida hosszabban indokolja az
okot, mely indítványa megtételére ösztö-
nözte s kijelenti, hogy első sorban elfo-
gadja Varjassy indítványát, másodsorban,
ha ez el nem fogadtatik, fentartja a
maga indítványát, mely abban áll, hogy
az áthelyezések előzőleg jussanak az is-
kolaszék tudomására.

Varjassy újból szót emel saját indít-
ványa mellett s ismételtlen kéri annak el-
fogadását.

Abrai Lajos az elnöki előterjesztést
pártolja, ugyszintén Bing Ailmos is.

Millig József kijelenti, hogy ő, ki há-
rom éve vezeti az iskolák ügyeit, s isme-
reteit tapasztalatok után szerzte, — hi-
vatozva eme tapasztalataira — üdvösné-
k tartja az előterjesztést és elfogadásra
ajánlja.

Szavazásra kerülve a dolog, első
izben elvetettett Varjassy József
azon indítványa, hogy a kérdés egy bi-
zottságnak adassék ki tanulmányozás és
javaslatot végett; másodsorban elfo-
gadattott az elnöki előterjesztés az
áthelyezésekre nézve; harmadsor pedig
Boros Vida azon indítványa, hogy az
áthelyezések előzőleg jelentessenek
be az iskolaszéknek, nagy többség-
gel fogadtattott.

Következett a siketnéma-iskola
ügyében kiküldött bizottság jelentésének
tárgyalása. A jelentést Bonts Aurél
jegyző olvasta fel, mely a lapokban
már közöltett.

Jánosy Demjén szép szavakban em-
lékszik meg a siketnéma-iskola eddigi
működéséről, melyvel teljesen kiérde-
melte azt, hogy a többi községi iskolák
kötelékbe felvessék. Az ott működő
igazgató-tanító, nőkézimunka- és torna-
tanító eddig is a legpéldásabb módon
vették az iskolát, s az ő működésük
teljes elismerést érdemel. Kéri tehát az
iskolaszék, hogy az iskolát egészen
vegye át, tartsa meg annak eddigi taní-
tót, kik, úgy mint eddig, ezental is ké-
tségtelenül az eddigi buzgalommal, lauka-
datlan szorgalommal fogják annak áldozni
erejüket, tehetségeiket.

Avarffy Ferencz kijelenti, hogy sokat
foglalkozott ezen iskola ügyeivel s ebből
kifolyólag mondatja, hogy egyelőre csak
is arról lehet szó, hogy egy évre ve-
gyük át.

Boros Vida, Heeger Ernő és Varjassy
József szintén ily értelemben szólnak fel.
Szavazásra bocsájtattván a kérdés, ug-
y a bizottság javaslata, mint a szervezeti
szabályzat elfogadtattott.

A szervezeti szabályzat egy 4 tagú
bizottság megválasztását kívánja az is-
kolaszékül. Megválasztattak Jánosy
Demjén, Vizer Péter, Avarffy Fe-
rencz és Remetei F. Károly.

Ezután a jövő évben használandó tan-
könyvek állapítottak meg.
Az iskolafelügyelő jelenti, hogy az
1889-90. év első és második felében be-
folyt tandíj ezimén 15418 frt 53 kr, a

mult évben 13555 frt 27 kr, a többlet te-
hát az idén 1863 frt.

A jelentés tudomásul vétetvén, Szöl-
lős s Károly polgármester igazgató je-
lentést tesz, hogy a III. osztályba 64 ta-
nulónál többlet fölvenni nem lehet, mivel
nincs hely. Kéri, mit tegyen azon tanu-
lókkal, kik fölös számban jelentkeznek?
Boros Vida a III. és IV. osztályban
tandíjfelemelést indítványoz. Az indítvány
elfogadtattott egyhangulag.

Végül Heeger Ernő felszólalására
Kerner né-Holló Julia, ki a mult tan-
évre szabadságot nyert, fel fog szóllítani
az iskolaszék által, hogy állását a mostani
tanévre okvetlenül foglalja el.
A napirend ezzel kimerítetvén, az
ülés véget ért.

HIREK.

— A szárazéri ármentesítő és belviz-
levezető társulat árterfelesztési munkálata,
mint annak idejében említettük, elkészül-
tek, és a társulat miniszteri biztosa Kál-
lay Zoltán által a társulat helyiségeiben
Makón f. é. június hó 20-ától július hó
20-áig terjedő közzszemlére kitétettek avé-
ből, hogy az érdekeltek felek megtekinthet-
sék és netalán felszólalásait megte-
hessék. Vármegyénk alispánja, ki a kité-
telről annak idejében szintén értesítést
vett és a közzséget előre figyelmeztette,
hogy a munkálatot megtekinteni s netal-
áni sérelem esetében felszólalási jogai-
kat érvényesíteni ne mulasszák, tegnap
a kir. államépítészeti hivatal főnöke Pálly
József kir. főmérnök és Kopf György
pécskai járási főszolgabíró kíséretében, maga
is átrándul Makóra s megtekintette a
munkálatokat. A vármegyve maga csakis az
arad-tornyai törvényhatósági utnak az ár-
terbe történt felvétele által van érdekelve
s hason czimén, t. i. a községi és düllök-
utak felvétele által, érdekelve vannak
egyek közzségek is, de az érdekeltség zö-
me a magán földtulajdonosok teszik ki, a
kik t. i. az árterfelesztési összeírásokban
egyenkint vannak feltüntetve. — Az árter-
felesztési munkálat, mint tudva van,
azon tésőget állapítja meg, melynek ha-
tárain belül az érdekeltek a munkálatok
költségeihez hozzájárulni tartoznak. —

Aradvármegyében e vegre Kurtics köz-
ség határából 176, a söfroyai pusztából
165, az almás-iratosi pusztából 566, a ku-
tasi pusztából 241, a szentpáli pusztából
476, Ó-Pécska község határából 1459 s
Nagy- és Kis-Varjass község határából 194
holdnyi terület van felvéve. — Az árter-
felesztési munkálat, mint a közzszemlére
kített iratokból kitetszik, nem műszaki
felvételek alapján készült, hanem azon
kimutatások nyomán állított össze, mely-
ek alapján 1872-ben vízkár miatt adó-
engedélyek történtek. Ily körülmények
között a felvételek helyessége és teljes-
sége magából az iratokból nem állapí-
tható meg, s az egyéni érdekeltek kéré-
séből már is tömeges felszólalások tör-
téntek a miatt, mert az adóengedélyre ala-
pul szolgált vízkár meg nem bizonyítja
azt, hogy azon károk a Száraz-ér folytatán
és nem eső- vagy hóvizek, avagy a föld
árja következtében, tehát oly körülmé-
nyek között történtek, melyek a Száraz-
éren eszközlendő szabályozási munkála-
tokkal kapcsolatban nem állanak. E hely-
zetet saját birtokára nézve természetesen

sében s művelésben élnek. Ezek nem
maradhatnak a földön bebörtönözve, és
nem semmizülhetnek meg a sziv dobogá-
sának vagy a létezésnek megszűnésével.

A lelkek legnagyobb részének még
csak saját létezéséről sincs tudomása.
Amaz 1.400.000.000 emberi lény közül, a
ki bolygónkat benépesíti, kilencvenkilenc
századrész nem gondolkodik. Jó isten!
mit csinálnának ezek a halhatatlansággal?
Valaminet a vasparány, anélkül hogy tudná,
a Lamartine vagy Hugo halántéka alatt
lúktető vérben kering, vagy egy ilőre
Caesar kardjában marad lekötvé; va-
lamint a könny-parány az operaház elő-
csarnokának légszuszében tündöklik, vagy
belevegül abba a csöpp vízbe, melyet a
tenger sötét fenekén egy hal lenyel;
valaminet ezek, ugy az élő atomok is —
melyek sohasem gondolkoztak — a usz-
nak.

A gondolkozó lelkek az értelmi élet
alkateleim képezik. Megörzik az em-
beriség örökét és gyarapítják a jövő szá-
mára. A létezésükről öntudattal bíró és
szellemük által élő emberi lelkek eme
halhatatlansága nélkül a föld egész tör-
ténete a semmiséggel végződök, és az
összes teremtes, a legragyogóbb világoké
épp ugy, mint a fűnyöngé bolygónk, nem
lenne egyéb ámitó örültségénél, amely
nyomorultabb és hülyébb, mint egy her-
nyónak hulladéka. Ennek joga van lé-
tezni és a világegyetemnek ne lenne joga?!
Elképzeltetni-e a világok milliárdjait,
a melyek csak azért ragyogtatnak az élet
és a gondolat szépségeit, hogy vég nélkül
kövessék egymást a csillagok egyetemé-
nek történetében és amelyeknek ne lenne
egyéb czéljuk, mint az, hogy örökösen

megcsalatozott reményeknek, örökösen
megsemmisülök nagyságoknak adjanak
életet?

Alázatosak lehetünk, de azt mégsem
engedhetjük meg, hogy a semmi volna az
örökös haladásnak végződjé, mert ezt a
természet egész története megczáfolja.
Mindamellett nem kell azt hinnünk,
hogy a lélek valamely természetfölötti vi-
lághoz tartozik. Minden megvan a termé-
szetben. Még nincsen százezer esztendeje
annak, hogy a földi emberiség kibontako-
zott állati állapotából. Sok millió meg
millió éven át, az első, második és har-
madik alakulási korszaknak hosszú törté-
neti lefolyása alatt, nem létezett a földön
egyetlen gondolat, amely képes lett volna
megbecsülni ezeket a hatalmas látványo-
kat; nem volt egyetlen pillantás, amely
azokat megfigyelhette volna. A halad-
ás lassanként fejlesztette a növények
és az állatok aláréndelt lelkait; az ember
csak minapi keletű ezen a föld-
dön. Az élet a legelmelebb szervezettel
kezdődött; százdadról-százdára fejlődött,
míg végre elérte mostani állapotát, mely
még nem az utolsó. Az értelem, az okos-
ság, az öntudat, melyeket a lélek tulaj-
donságainak nevezünk, újabb keletűek. A
szellem fokozatosan bontakozott ki az
anyagból, mint az illat kibontakozik a
virágból. A természet szakadatlan halad-
ásban van; a világegyetem örökös fejlő-
dés; az emelkedés a legsarkalatosabb
törvény.

Ez idő szerint nincs valamennyi vi-
lág lakva. Némelyek fejlődésök hajnalha-
sadását, mások alkonyodását élik. Ugy lát-
szik, hogy a mi naprendszerünkben Mars,
Venus, Saturnus és az ő holdjai közül

is néhány teljes élettevékenységben van-
nak; Jupiter aligha tulesett első alakulási
korszakán; a holdnak alkalmasint már ni-
csenek többé lakói. A mi jelenlegi korszak-
unka világegyetem általános történetében
nem bír nagyobb fontossággal, mint a mi
hangyabolygunk a végtelenségben. A föld
létezése előtt is örök időktől fogva létez-
tek emberiségek által lakott világok; mi-
kor bolygónk már kilehelte utolsó sóhaj-
tását és mikor az utolsó emberi család
utolsó álmát fogja aludni a jéggé fagyott
oceán utolsó szigetének partján: még
mindig megszámlálhatatlan napok fognak
ragyogni a végtelenségben s még mindig
lesznek reggelek és esték, tavaszok és
virágok, remények és örömeik. Más nap-
ok, más földek, más emberiségek. A ha-
tárok nélkül való tér sírokkal és bölcsök-
kel van benépesítve. De az élet, a gon-
dolat, az örökös haladás: ezek a teremtes
végczéljai.

Anyá és feleség.

(A „Róbert hadnagy” folytatása.)
Az „Aradi Közlöny” számára francziából fordított:
(42. Nyt.)
Törös Tivadarné.

Bármilyen volt az ezredes könnyen
felfogható zavara, ez a zavar még növe-
kedett, mikor ezt a sajátságos ajánlatot
oly kitűnő hidegvérűséggel hallotta elő-
adni a herceg által, aki sohasem esett
ki szereplőből, ami bizonyára nagy előny-
nyel volt reá nézve diplomácia pályafu-
tásán.

— Uram, — dadogta kidüszített
szemeikkel az ezredes — nincs egyéb
óhajom, mint hogy önnek kedvében járjak,
hanem ön meg fogja érteni, hogy abban
az esetben, ha ön oly helyzetbe hoz en-
gem, hogy mulasztatlanul öseimhez tér-

nek vissza . . . az igazságszolgáltatás,
a melynek jelen lenni kötelességem, külön-
ösen módon meg lenne akadályozva. Nagy
érdekemben áll, hogy ez ne legyen így.
Mihelyt a Róbert hadnagy sorsa el lesz
döntve, — és ez nem tarthat sokáig,
mert a katonai törvény sokkal gyorsab-
ban intézi el az ügyeket, mint a másik
— teljesen szolgálatára állók.

A herceg egy pillanatig halozni
látszott; azonban csakhamar nyugodtan
felelt:

— Ez elég, uram, becsülöm az ön
indokait. Ezental ez az affaire elintézt
dolog köztünk és elég könnyű lesz valami
ürgyet találni e találkozás indoklására.
Azonban figyelmeztetem önt, hogy azon
a ponton, amelyen a dolgok állanak,
kettünk közül egyikünknek a küzd-
térén kell maradnia.

— Ez az ön dolga, uram, amit a
hogy az ön dolgom is lesz — felelt az
ezredes.

Erre a két ellenfél között egymás-
nak és mindegyik más irányban tá-
voztak.

XIV.

Egy fiatal leány eszméje.

Mialatt Róbert hadnagy a csendőrk
kiséretében a tórsi uton haladt, hogy a
katonai tömlőczbe tétessék, de Sanves
hercegné visszatért a de la Roche-d'Eon
kastélyba oly lelki állapotban, amelynek
esetelését az anyák és feleségek képze-
letére bizzuk.

Mikor megérkezett, Klára, aki aznap
felkelhetett, zongorájánál ült, mélabusan
járatva lesoványodott újait a billentyű-
kön, hanem makacs visszaemlékezése
folyton ama négyes zenéjét hozták újjai
alá, amelyet szünet alkalmával a katona-
zene játszott. Nem ez a zene volt-e az,
amely titokban hangjaival a szerelem
édes érzését öntötte szívébe?

Huszszor is kinyitotta az előtte levő
kottákat, felkeresve kedvese dallamait,
és ugyanannyiszor rajta kapta magát,

hogy éppen az ellenkezőt játsza, variálva
a négyes különböző figurát.

Kivált az a figura ismétlődött mind-
dig, amely alatt a fiatal tiszt a faluhelye-
ken szokásban levő csókot nyomta resz-
kető ajkaival a fiatal leány arcára; és
Klárának ugy tetszett ekkor, mintha még
most is érezné annak a csóknak a szerel-
mes gyönyörét.

A hercegnő kocsija megzavarta Klá-
rát veszedelmes ábrándjaiban. A herceg-
né, aminet leszállott kocsijáról, még be-
sem nézve lakostályába, hogy letegye
kalapját és kondóját, hozzá sietett lélek-
tel nélkül és magán kívül; azután rend-
kívüli gondnal betéve maga után az ajtó,
a hercegnő egy pamlagra dült a tűz kö-
zelében, nem szólva egy szót sem, és le-
fátyolozva tartá továbbra is arcát.

— Mennyire jó ön, asszonyom, —
kiáltott fel Klára, a hercegnő mellett
helyet foglalva — hogy a kastélyba visz-
szatérve, először is reám gondol! Remé-
lem, jó utazása volt. Pihenje ki magát
itt, kis barátnője mellett, és melegedjék
meg egy küssé! Azt hiszem, meg lesz
elégedve, mert láthatja, hogy követtem
tanácsát. Felkeltem, felöltözöktem és a
zongorához ültem, hogy önnek kedvébe
járjak. Oh! önnek igaza van, és ezental
mindig önre fogok hallgatni; bátor leszek,
habár nagy erőmegfeszítésembe kerül.

A hercegné minden felelet helyett
megragadta Klárának mindkét kezét és
gyöngyöden megszórította azokat; azután
mély sóhajban tört ki. Mikor néhány pil-
lanattal később felhajtotta a fátyolát, Klára
meglepetve és ijedten kiáltott fel:
— Ah! Istennem! — szölt — mi tör-
tént? Ön ki van kelve magából, és az
ember azt hinné, hogy sirt.

A hercegné ezental már nem volt
k'pes érzelmét visszafojtani; kiterjesztve
két karját, néhány pillanatig szorosán át-
ölelte tartotta a fiatal leányt, azután kü-
lönösen igazott hangon kezdé:
— Szegény Klárám, ah! mi nagyon
szerecsenlenség vagyok mindketten, és

ki-ki maga ismerheti legjobban, s éppen azért ajánljuk az illető földbirtokosoknak, hogy a közzsémle kitétt munkálatokat a kitűzött záros határidőn belül, vagyis f. hó 20-áig, megtekinteni el ne mulasszák. — Az utak felvétele miatt vármegyénk alispánja szintén felszólással él, s az ártérből azokat kihagyatni kérte azért, mert a nem mezőgazdasági művelésre szolgáló területek a törvény értelmében csak azon esetre és azon arányban vonhatók be, amennyiben a munkálatból több-kevesebb hasznót huznak, már pedig a munkálatokból az utakra nem származik oly előny, hogy azok fentartási költsége kevesbedjen.

— Feichtinger Miksa m. kir. pénzügyi tanácsos és aradi dóhánybevéltési felügyelő a pénzügyminiszter megbízta a II. talajfelülvizsgáló bizottság elnökségével, mely tisztviselő Feichtinger többször részült már. A talajvizsgálat végett f. hó 19-én utazik el Hevesmegyébe, nagy sajnálatára a feleket, akik az ő finom és előékeny modoráért nagyon kedvelik őt. A felügyelő huzamosabb ideig fog Hevesben időzni.

— Vasúti menetjegyek elárntása. Ma számunkban már közöltük, hogy a zónajegyek a Spitzer-féle dohánytöszésben is bevásárolhatók. A közönség saját érdekének vélnék szolgálatot tenni, ha ezen körülményre újabb figyelmet fordítják, mert különösen a nemskora meginduló bucsujárás alkalmával az utazók sokasága a vasúti pénztárnál a jegyváltást igen megnehezíti, ami éppen nálunk aradiaknál annál fokozottabb, mert itt mind az 5 irányba induló vonatok egy időben aduak ki a jegyek. Nézetünk szerint azonban nagyon előnyösnek tartjuk, hogy a kiállítás tartama alatt Aradon is, úgy, mint az Budapestben jelenleg is szokásban van, a helybeli nagyobb vendéglőkben is kaphatna az ott megszállt utas elutazása előtt vasúti jegyet, ami a kívánt czélt minden irányban teljes megelőzésre mozdítaná elő.

— A mezőhegyesi csatorna megnyitása. A mezőhegyesi élővíz-csatorna engedélyesének abbéli kérését, hogy a csatornába annak kiöltése végett hetenkint kétszer viz bocsátassák, a vármegye alispánja — a kulturális nézőpontjára alapján — teljesítette. A csatorna megnyitása ennél fogva f. hó 22-én lesz, az alispán, a városi mérnök és a mezőhegyesi uradalom képviselőinek közbejöttével.

— Zala György, a vértanuszobor megalkotója, augusztus elején városunkba érkezik, hol több napot tölt, mert már ekkor megkezdik a vértanuszobor egyes részeinek Aradra szállítását.

— A kereseti adók és a miniszter. Mint már említettük lapunk, a miniszter leiratolt intézett az aradi pénzügyigazgatósághoz, melyben a kereseti adók igazságszót, sőt méltányos kivételét hangsúlyozza. Most Wekerle miniszter terve vette a reformot, kijelentve, hogy a kereseti adók reformálását és az azokra vonatkozó törvények gyökeres revízióját nemcsak az adózó polgárok igazságszót és méltányos megadózhatósága végett, de egyúttal ezen adó nemek természetében rejlt intenzív

fejlesztésnek a kincstár érdekében való jogos kihasználása czéljából a közadók reformjánál egyik legsürgősebben megvalósítandó előfeltételnek tekintti. A pénzügyminiszter előtt a reform alapját az adó alá vehető jövedelem igazságszót ki-nyomozása képezi, amit egyáltalán alig lehet elképzelni az eddigi érvényben levő és ezen adó nemeknél felmerülő visszaszámításokra alkalmul szolgáló aránytalanul magas adó kulcs lényegesen megváltoztatása, illetőleg megféléző leszállítása nélkül. Addig, míg ez irányban gyökeres törvényhozási intézkedések nem történnek, a kereseti adók mindkét érdekét egyenlő módon kielégítőleg való, teljesen igazságszót kivételére nagy nehézségekkel jár. E nehézségek nem kerültek ki a miniszter figyelmét, aki már a jelen évben folyamatban levő kivesítési munkálatnál akként intézkedett, hogy az egyes kereseti adók kivételére kerületek javaslatát a pénzügyminiszterium kebelében előzetesen felülvizsgálta és a kereseti adók kivételénél működő kincstári közönség az adózó polgárok igazságszót érdekeinek védelmére előtt tartására és a tulajbuzgalmából eredő netáni túlhajtásokból folyó visszatérő követelményekre utasította. Olyan adók kivételére kerületekben pedig, melyekben nevezetes eltérések mutatkoznak, az egész munkálatnak a hely színén közvetlenül a pénzügyminiszterium kiküldött által leendő felülvizsgálattal rendel el. Legutóbb a Brassó városában eszközölt kereseti adók kivételére vétetik újabb felülvizsgálattal.

— Strohl Alajos szobrász közlebről Szent-Tornyára megy, hol Justh Zsigmondnak lesz vendége. „Toldi”-jához akar mintát keresni az őseredeti szentornyai nép között. Justh Zsigmondnak különben jelenleg más érdekes vendége is van: két angol festő, kiket az alföldi természeti szépségei és népi sajátságai annyira elragadtak, hogy most több rendbeli fővétel készíteneik.

— Személyi hírek. Szabolcsai Inre megyei aljegyző szabadságidejének letelte után tegnap elfoglalta hivatalát.

— Dicsőméltóságát végett tisztelt kedden Deutsch Bernát volt ipar- és keres. kamarai elnökét Temesvárt a „Concordia” egyelet egy küldöttsége. A küldöttséget az egyelet ügyvezető alelnöke Klein Ignác derék ipáros polgártársunk vezette; tagjai voltak Angyal Gábor titkár, Kálányi József és Szida Száva. A titkár által az ünnepelhez intézett meleg szavak után, melyekkel Deutsch B-nak kitűnő honpolgári és humanisztikus erényeit életben eseteit, Deutsch Bernát válaszában különösen hangsúlyozta, hogy a jótékonyság, melynek magasztos eszméjét papíron és egyéb alakban frászként oly gyakran halljuk hangoztatni, csak akkor emelkedik az érték nivójára, ha azt gyakorlabban juttatjuk érvényre. Deutsch Bernát megígerte, hogy az egyelet zászlószentelésénél részt venni és ez alkalommal a lapitványt fog tenni. A küldöttség melyet az ünnepelt bizalmas családai körben megvendégelt, emelkedett hangulatban búcsúzott el Deutsch ur vendégiszertő házából.

— Az időjárásról. Városunkban tegnap ismét 22 ft. fok volt a meleg. A nap sugarak olyan hevosen tiztek le, hogy az ember szinte érezte az őszt. Az égi nedű azonban csak delután 6 óra tájban érkezett meg. Jöttét nagy ézgzengés és vil-

lamlás előzte meg; fekete felhők tornyosultak a láthatáron, mintha felhőszakadás készült volna. Tánt de bruit pour une omelette! kellett felkiáltanunk utána. Mert egy dologtalan angol meg tulta volna számítani: hány csöpp esett, olyan „gyengén liszteltek” a fentiszelt felleg. A nap is röstellte ily kis vizért nem sütni és az ezözés alatt is fényesen ragyogott, szép szivárványt idézve elő és olyan „napfényes esőt”, melyről azt tartja a nép-hit, hogy ragyát okoz. A család ézgzengés elartott meg sokáig, de a zivatar elkerült más táj felé s nekünk — leg-alább késő estig — nem jutott belőlük. Ugy látszik, hogy a szárazság most „országszót”, mert zivatarról vagy felhőszakadással hazánk egyetlen helyéről sem adtak hírt.

— Esküvő keresztelével. Madzsa Gusztáv makói polgáriskolai tanár tegnap delután vezette oltárhoz Szegeden, a belvárosi templomban, Gránér Ignác szék- leányát, Ilonkát. A menyasszony az esküvő előtt tört át a keresztény vallásra.

— Adókvetés. Az adókvetés bizottság pénteken a szivart- és zsiradék-kereskedők, szappanosok, szalonma-kereskedők, szárnaszás-kereskedők, szeszkereskedők, szeszgyárosok, szemétkihordók, szóna-árusok, szijgyártók, szinagagatók, szikvizgyártók, szitasok, szobrász, szűcsök és szűcszülők III. oszt. kereseti adóját állapítja meg.

— Halalozás. Tucsok Vincze és gyermekei Vincze s neje szül. Gábor Juliánna, Márton, Mariska és Antónia, továbbá testvére Kloczek József és neje, valamint gyermekei, egy számos más rokon, ismerős és jóbarátok nevében is fájdalom szívvvel jelentik a fejlehtelen nő, édes anyja, testvér, sógoronő, nagynőne és rokon Tucsok Vinczéné szül. Kloczek Mária-nak 1890. évi július hó 15-én, d. u. 6 órakor, életének 56-ik s hollog házasságának 34-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A meg-bolgotgnak hült tetemei július hó 17-én d. u. 4 órakor fognak Bem-utca 2. számú házából a helybeli közsirkertben örök nyugalomra tetetni. — Az engesztelő gyász-művészetét pedig ugyane hó 19-án, d. e. 9 órakor fog a helybeli t. Minorita-etyák szentegyházában az ogek Urának bemutatni. Arad, 1890. július 15. Béke poraira!

— „Ibolyák” ezimen előfizetést hirdet egy rajz- és beszély-kötet Kornis Elemér aradi születésű ifju ír. Nehány rajz és beszély fogja képezni az „Ibolyák”-at. Elebből vett képet és történetek Rosenmayer Ferenc tohóségese ifju művész illusztrációival. A 9—10 ivre terjedő kötet, melynek ára 1 ft 20 kr, október hóban fog megjelenni. Szerző köri elosztási pénzeket címzere (Budapest, I. Dísz-tér 14. sz.) küldeni. Ajánljuk a fiatal törekvő írót a közönség pártfogásába.

— Új erdőfelügyelő. A földmívelés-ügyi miniszter értesítést küldött Aradvárosnak, hogy a dévéri erdőfelügyelői állásra, a nyugalomba vonult Andrányi Andor helyébe, Ságny Kálmánt nevezte ki.

— Új állomás. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a Szolnok és Arad között közlekedő 401. és 402. számú személyvonatok f. évi július hó 20-tól kezdve Kigyós megállóhelyen utasok fel- és leszállása czéljából feltétlenül meg fognak állni. A 401. sz. vonat d. e. 8 óra 57 perczkor és a 402. sz. vonat este 6 óra 58 perczkor fog Kigyóson megállani.

— Filloxera. Makó város szőlőiben a filloxera jelenléte megállapítván, a nevezett város határa a földmívelési miniszter rendelete folytán zár alá vétetett.

— Hangverseny Buzlason. Mint nekünk írják, a buzási fürdőkörház javára 1890. évi július hó 19-én a buzási fürdő gyűjteményben hangversenyt rendeznek a fűrdővendégek. A hangverseny műsorozata a következő: 1. Mendelssohn Capriccio 1., zongorán előadja Sonnenfeld Emy kisasszony. 2. „Itt és ott”, írta Zempléni O. Gyula, felolvassa Zempléni (Gyuláné) urnó. 3. „7. Concert de Berlioz”, hegedűn előadja Urmann Fred ur, zongorán kíséri Tauffer Jenőné urnó. 4. „Die Nebensonnen”, Schubert Fr-től, és „Mindig charmant”, keringő az „Eleven ördög”-ből, éneklé Joanovics Marika kisasszony, zongorán kíséri Tatartzy Sotti kisasszony. 5. „Deux Nocturnes”, H. W. Ernst-től, hegedűn előadja Dhován Zsigmond ur, zongorán kíséri Oszlányi Kornél ur. 6. „A rab asszony”, költ. Kiss Józseftől, zavalva Tábori Róbertné urnó. 7. „Mendelssohn Trio”, négy kére zongorán előadja Hoffmann Károlyné urnó és Tatartzy Sotti kisasszony. A hangverseny kezdete este 9 órakor. Belépítési személyenként 1 ft. Felülviztetések köszönettel fogadtanak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— Elégett buzakereszték. A gondatlanság volt ennek is, mint a legtöbb tüzesetek, okozója. Nem kevesebb, mint 70 buza keresztté gett hamuvá Ó-Pécska közelében Nézi Toma ó-pécskai lakos pusztáján. A tűz úgy keletkezett, hogy Óp s z í tá r Stéva 13 éves kanász-gyerek szalonmát akarván sütni, tüzet rakott, s inuen a szél egy sikrát a buzakereszt közé vitt. A kár igen nagy, mivel a 70 keresztté buza nem volt biztosítva, s most Nézi Toma bizony a csillagokat nézi.

— Bűnhődő vendégfogadók. Rájár mostanában a szeker rudjaa vendégfogadókra. A kapitányi hivatal rendre bünteti őket, amint udvarikat nem tartják az egészségügyi követelményeknek megfelelő tisztasághoz.

— A becsületst. Valahol messze, valahol régen történt. Egy, becsületstégerél és derek veltőlór különösen ismert izraelita ur utazott egy waggouban egy hadnagygyal, ki folyton éreztetette antiszemita modorát az izra-

elítával s hogy ezt tehesse, ő maga kezdett vele társalgást.

Egy társagnál az izraelita így szolt: — Szavamra mondom, hadnagy ur, hogy így van.

— Hát van önnek becsületstava? — kérdé a hadnagy.

Az izraelita egy nagyot gondolt, de nem szolt semmit.

A hadnagy tovább üzte a provokációt. — En azt hiszem, uram, hogy nincs — mondá dőlőfősen.

— Akkor nagyon téved a hadnagy ur, — felelte szeliden a vérg sértett szidó — mert nekem van és pedig kétfő. Az egyik az enyém, a másik az ön — atyjáé írva, mit 10 év óta hordok magammal s mit eddigatya elfeledett beváltani.

— Születtek, meghaltak. Aradváros területén az elmúlt héten született 24 gyermek, 13 fi, 11 nő. Elhalt összesen 19 gyerek, 7 fi, 12 nő.

— A bosszu. Nagy dolgra vitte ez az aljas szenvedély Stammer Ferenc gépész. M-Pécskán dolgoztatott Kurunczi János birtokosnál, kinek gőzcseplőgépjén volt valami javítani való. A munka közben Kurunczi megszidta valamiért a gépész, mit ez annyira zok- nent vett, hogy otthagya a munkát, fenyegedőlvé, hogy majd megbizna azt Kurunczit, hogy vele úgy bán. Kurunczi János hagyta menni a fenyegedőlvőt és egy más gépész által végeztette el a javításokat. Mikor azonban a cseplőgépet használni akarták, a „tápszelep-golyó”, mely igen lényeges alkatrésze a gépnek, hiányzott. Ennekül a rész nélkül a gépet egyáltalán használni sem lehet, sőt a szakértők véleménye szerint az esetben, ha a gépbe begyujtanak a nevezett alkatrész hiányával, úgy okvetlenül a legnagyobb szerencsétlenség következik be. A gyann természetesen rögtön Stammer gépészre irányult, kinek lakásán meg is találták az elveszett tápszelep-golyót. Kérdőre vonatván, azt felelte, hogy felelő-kenységéből vitte magával. Ezen állításának valótlanúsága azonban már onnan is kiderült, hogy a második gépész a nevezett részt meg ott találta s az csakis később, miután a javítások teljesen befejeztettek, lopatott el. Azonkivül tanuk állítása szerint Stammer kijelentette, hogy szeretőné, ha a gép felrobanna, amiért Kurunczi vele rosszul bán. Különben is maga a nevezett alkatrész leg- felelőbb 5 ft értéket képvisel, de a kár, mi ennek hiányával bekövetkezik, ki- számmíthatatlan. Ezt tehát csak isza k értő vihette el s nem lehetett más, mint a bosszu műve. Legnagyobb szerencsére, hogy a gépet, mielőtt működésbe hozták, jól átvizsgáltak s így elejét vették a legnagyobb szerencsétlenségnek. A gazdának különben igen nagy kára van, amennyiben két napig nem használhatta a gépet. A rosszlelkű gépész ellen feljelentés tetetett.

— A csabai gőzgépezőket és kazán- fűtőket vizsgáló bizottság folyó évi július hó 27-én d. e. 9 órakor Csabán vizsgálatot tart.

— Adomány. Nyáry Vilmos czu- korgyáros, aki alkalomból, hogy sulyosan beteg kis gyermeke felépült, 5 frot adományozott a Szt.-háromság szobor alapa.

— A kolera. Valenzia tartományban tegnap tizenegyet haltak meg kolerában. Spanyolország többi részében az egész- ségi állapot kitűnő. Egy indiai gőzösön, melyen körülbelül 1200 mekkai zarándok utazott, harmincz utas kolerabetegségbe esett. Két zarándok meghalt. A gőzöst nem engedték Hodeidában kikötni, hanem a Kamaron szigetre utasították, ahol nagy kórház van.

— A félmillió ternő. Pápaffy Sándor tenesvári gazdaságosok hallyomásá- hoz kiegészítéssel, keresekben vállorai- gáztatás közli, hogy a nevezett tanu tény- leg azt vallotta ugyan, hogy Szobovicsék fűszervadásai havonként alig rugtak 5—6 ftrra s ezt is csak nagy ügyvel- bajjal tudta rajtuk megvenni, azonban ezen állapot 5—6 év előtti időre vonat- kozik. Az utolsó években már jelentékeny bevásárlások tettek nála s hova-tovább olyan jó módban élőknek ismertek őket, hogy 50—60 forintig is hiteltért nekik; az ekkora összegre szaporodott számlák mindig pontosan ki lettek egyenlítve. Pápaffy állítást felvilágosított adott Szobovicsnak a vendégfogadók elutasítást, hogy a Szobovics által fizetésekképpen adott papiroszánt tegek külön, melyet aztán megvizsgáltattak, mert a csekély fizetésű hivatalnok ellen az — később alaptal- annak bizonyult — gyann merült fel, hogy tán valami pénzhamisító bandával áll szövetségben. A vizsgálóbíró még D-t kereskedőt hallgatta ki arra vonat- kozólag, ha vajjon igaz-e, hogy neki (a tanúnak) Szobovics egyik rokonát kínál- tak feleségül, s hogy Szobovicsa leánygyal 5000 ft készpénz hozományt ígért? A tanu mindezt megerősítette. Ezzel egyelőre be vannak fejezve a tanukihallgatások s most már csak a több rendbeli megkeres- sés elintézésének beérkezését várja a vizsgálóbíró, amikor aztán betérjeszti az iratokat a törvényszékhez.

— A vizaknai csata. Az a csodás vé- letlen, hogy a vizaknai elhagyott aknából néhány honvéd holtteste került elő, arra birta az ottani plébános, hogy az akkori csatában résztvett s még életben levő honvédek névsorát összeállítsa. A nagy- érdekű névsorát most egy részét érde- kes megjegyzések kíséretében közli la- punkkal egy 48-as honvéd, aki a vizaknai csatában könnyen megsebesült. Gróf Andrássy Aladár Bem apó szárnysegéde

volt, aki mikor az osztrákok színlég meg- hátráltak, a honvédek egy lelkesítette:

— Előre fiuk, mindjárt Szebenben leszünk. — A IV. honvédzászlóaljából, mely nagyobb- részét pozsonyi és csallóközi intelligens fiukból állott, akik három évre esküdtek a zászló alá, még életben vannak: Si- monyi Géza, Barsvármegye jelenlegi fő- ügyésze, ki főhadnagy volt, s a vizaknai csatában sulyosan megsebesült; Ipolyi Gyó gy, a volt nagyváradi püspök öcsé- se, ügyvéd, könnyen sebesült meg, ké- sőbb Szászsebesnél az osztrákok foglyul ejtették s 7 hónapig volt a gyulafehérvári kaszmatáknak hadi fogoly; Ucsnay József trencsényi főszolgabíró, akkor had- nagy; Szele István, dunaszerdahelyi föld- birtokos, kir. aljárásbíró, akkor hadnagy segédiszt, a szabadságharc végén száza- dos. Hileghéthy Bittera Béla földbirtokos Günthron, az útközben mint őrmester megsebesült, később tisztí bojtot kapott. A gyulafehérvári hadifoglyok pedig a kö- vetkezők: Ipolyi György, Sántha (Bihar- megyéből), Kazocsi, Korncs gr., Szab- hadházy Vilmos (később török renegát), Pfeiffer Paula nőhonvéd (főhadnagy Li- getti Kálmán néven) akik évek múlva Bé- kós-Gyulán aryonlították magát.

— A fonográf Stanley esküvőjén ér- dekes szerepet játszott. Megőrkítették vele a westminsteri apátsg harangjainak zúgását, az orgonaszót és a templomban előtöltő nészéneket. A most ifju pár teh- tők késő vésnégekben is hallhatja majd a menyegzői harangszót és zenét, mert Gouraud ezredes, Edison londoni képi- seje, Stanleynek ajánlkozta az épít- kezes hangokat maguklan foglaló viasz- hangereket.

— Havazás az Alpeseben. Gasteinből jelentik: A tizenháromlaki nagy havazás és meztöz hideg után másnap reggel a nap ismét előtűnt s meleg sugarával el- osztani kezdi a hegycsúcsokat és völgyek- ben fekvő s egy lábnál magasabb hóré- teget. A táj képe leirhatlan; az ember a java tébbe képzeli magát. Ahol kálnya van a szobában, fűtenek, a lakákból a legnehezebb ruhákat szedik elő, s a vendégek csak addig monok sétálni, amed- dig a hó fák alatt lapátolja. A Londbe vezető út már járhatóvá van téve s a friss lavinak nagyszámú mar lozsasztak, úgy, hogy nem lehet félni, hogy az emb- bert utközben hó tometi el.

— Magyarország torzgekben. Páris- ban a szinpadon, Würzburgban a hang- versenypodiumon mutatnak be egy darab „magyar” hazát. Hogy mily világításban szokott ez megtörténni, jól tudjuk s az effajta „kevelkedésnek” inkább mosolyt fakasztanak, komolyan nem is neheztel- hetünk meg miattok. Párisban a Chatelet- színházban egy „Orient-Express” című zagyvalokos látványosságot adnak elő mostanában. A darab fűszereplője: egy futár- vonat bejárja Svájcot, Tirolt és megtsz- teli a magyar fővárost is. Budapestre ér- kezve, a szelleme szerző föltárja a ki- vánási nézőnek összes nevezetességeinket: magát a fővárost, mint jókora pusztát, szől kuszaregyenruhába bújtatott magnás- sál, ki a szinpadon futkosva egyre bajsz- pedrőt kér, majd szénahagyát és lisztes zsakot mutatnak be a magyar tudosok az idegeknek és a többi. Würzburgban egy ottani kerthelyiségben Urbán „első” osz- trákmagyar hölgy- és cigány nemzeti zenekará”-val találkozunk. Ezek vegyest előadják a gigerli-indulót, mindenféle tarka „marsch”-okát, operette-részeket, de mindezzel még jobban lelkeleznék, noha magyar czéger alatt végzik produkcióju- kat, mint hogyha rikezik „cárdás”-t és a „zsigani (czigány) élet”-et, melynek zse- mánis szerzője Urbán egyébként használ- ható eszét flótásnak bizonyult. „Osztrák- magyar czahy” costume-ökbe is bújttak magukat, de ennek leirásától már meg- kiméltjük az olvasót. A kiállítását ele- kintve, mely nagyszórt, a feltinteltet ma- garság olyan, hogy némely francia lap is megjegyzi, hogy ilyen Magyarországot még nem pipált Európa.

— A diplomácia pletykái. A párisi „Figaro” francia diplomáciai körök- ből vett értesülés alapján azt üjságotja, hogy a német császár daniái utasításának hatá- tározott politikai czéjja volt, mely nem áll egyéhből, mint hogy a dán király bele- egyezését kinyerje arra, hogy Valdemár herceg elfogadhasa az ölszár trónt. A párisi boulevard-lap ezt beszélgetésbe hozza a karlsbadi tanácskozással s azt állítja, hogy Ernő szász-koburg-gothai herceget maga a császár bizta meg a karls- badi küllelőssel, mely arra irányult, hogy Ferdinánd fejedelem a családja részéről reá gyakorolt erkölcsi hatás következté- ben váljon meg a bolgár tróntól. A né- met császárnak, e forrás szerint, az lett volna terve, hogy maga vigye meg Fer- dinánd fejedelem általa kieszközölt lemondásának hírt Pétervárra. hogy ekként létrehozza a benső egyetértést Németor- szág és Oroszország, vagy legalább a két udvar között.

— Harcz a községvázon. Berzováról írja levelezőnk a következő esetet: Vak- merő botrányosságnak volt színelnye a napokban Berzova község. A vásárterén Dudás Antonie és Deholyán József berzovai lakosok szóváltásba elegyedtek, s ennek következtében Dudás egy sulyos bottal oly erővel vágta halántékon Deholyánt, hogy ez eszméletlenül terült el a földön.

A vásáros nép ennek láttára megro- hanta a bántalmazót, ki azonban megur- rott előlük, s a községvázára menekült, hol a bíró a községi fogdába csukatta.

A földühödő népek azonban ez nem volt elég. Deholyán Antonie, a sér-ült testvére, 11 társa kíséretében botok- kal fölgyerkezve megjelent a község- háza előtt, követelve Dudás kiadatását;

én még szerencsétlenebb vagyok, mint ön, mert én kétszeresen szenvedek leg- drágább vonzalmamban.

— Oh, ég! — kiáltott fel Klára bor- zászó előérzettel — nagy szerencsétlen- ség történt Róbert ural, ugy-e?

— Igen, gyermekek, a legnagyobb szerencsétlenség, ami csak történhetett. Ugyan megbeszélhető, sőt jogos dühnek kitörésében lovagostórával arcul ütötte eredeását.

— Ó! — mormogta a fiatal leány kidülesztett szemekkel, mintha valami ir- tózatás álom martaléka lett volna — Ró- bert ur tette ezt, ő?! ... Való ez? nem csalatkozott ön?

— Fájdalom, az esetnek sok tanuja volt. — Oh, a szerencsétlen! ... De hi- szen ez reá nézve a halál!

E szavaknál Chalandray kisasszony, fuladozva a zokogástól, a hercegné kar- jába vette magát és mindketten sokáig tartották átfogva egymást, összevegytve fájalmukat és könyveiket.

Ez a közös fájdalom szorosan össze- fűzte a két női szívet, azonban hogy med- dig ment a hercegné bizalmassága, azt nehéz volna megállapítani.

A titok, amit eddig elrejtett a fiatal leány előtt és amely a Róbert születésére vonatkozott, már ezental nem volt meg- őrizhető; ez a titok már fel volt fedezve és ki volt téve a közönség rosszakarata- nak, gunyjának.

Az igaz, a herceg renhangon jelen- tette ki a katasztrófa összes tanui előtt a Delphin Pichard apó malmában, hogy a szegény Lucienne örült és hogy az ő öszszefüggéstelen szavaira nem szabad ügyelni. Különben is egy asszony, akinek férje van, nem kell hogy leszámoljon sen- kinek. De más oldalról vajjon el fogják-e hinni a herceg szavait a hülye asszony oly határozott szavai ellenében?

Bármiként is legyen a dolog, a her- cegné és Chalandray kisasszony tet- teteje már elég hosszasan tartott, mikor egyszerre valaki szorosan fogpogtatót az

ajtón. Klára ment azt kinyitni és bátyjá- val szemben taláta magát. Móríc néhány perczrel azelőtt érkezett meg Tours-ból, ahol Gastonnal a futtatáson volt jelen.

Móríc, minután homlokán csókolta hű- gát, szokása ellenére különös komolysá- gal, meghajította magát a hercegné előtt, aki kezét nyujtá oda neki. A fiatal tiszt ezt a kezét mely és tiszteletteljes rokonszenyvel szorítá meg, azután szembe üt a két nővel és meghatótt hangon kezdé:

— Nos, hercegné — szolt — látja, hogy vannak előérzetek, amiket figyelme- re kell venni még akkor is, amikor egy ilyen rossz czont ér az azokat, mint ön. Ön nem tudathat velem senmi újat, mert az ezredes is visszatért már; ebben a pillanatban Gastonnal együtt a nagyma- nánál van, aki minden bizonynyal beteg lesz a történet miatt. Az első szavakra földre dobtá himzését és azt hiszem, — Isten bocsáss — hogy egy régi regényből idézett egy káromkodást. Tízét és szik- rát szór a szegény Róbert ellen, a forrad- dalom, a jelenlegi kormány ellen, és mi tudom én, még mi ellen, és ha hinn kell szavainak, a világ vége már közeleg.

— És Montagny ur mit csinál? mit mondott? — szakítá félbe a hercegné némi nyugtalanossággal.

— Ami ott illeti, asszonyom, — foly- tatta Móríc előzékenyen — az ezredes tökéletes námsékletet és tartózkodást ta- nusított; hanem van egy fejezet, amelyre vonatkozolag szinte val: ön gondolhatja, ez a fejezet szegény barátunkra vonatko- zik. Eppen ezért is jöttem ide küldöttség- ként és különösen kedves indulóhoz. A történet után, remélem, meg fogja ér- teni, hogy ezental már nem lehet habozni és hogy az egyedüli mód a rossz hírek megzafolására az, ha azonnal meghatá- rozza a Montagny Gastonnal való há- zasság napját. Gaston jó fiu, az ördögbe is. Es minthogy már ugyis keresztült kell ugnom az árkon, jobb vele, mint akármely mással.

— És Montagny ur mit csinál? mit mondott? — szakítá félbe a hercegné némi nyugtalanossággal.

— Ami ott illeti, asszonyom, — foly- tatta Móríc előzékenyen — az ezredes tökéletes námsékletet és tartózkodást ta- nusított; hanem van egy fejezet, amelyre vonatkozolag szinte val: ön gondolhatja, ez a fejezet szegény barátunkra vonatko- zik. Eppen ezért is jöttem ide küldöttség- ként és különösen kedves indulóhoz. A történet után, remélem, meg fogja ér- teni, hogy ezental már nem lehet habozni és hogy az egyedüli mód a rossz hírek megzafolására az, ha azonnal meghatá- rozza a Montagny Gastonnal való há- zasság napját. Gaston jó fiu, az ördögbe is. Es minthogy már ugyis keresztült kell ugnom az árkon, jobb vele, mint akármely mással.

— És Montagny ur mit csinál? mit mondott? — szakítá félbe a hercegné némi nyugtalanossággal.

(Folytatása következik.)

